6

INFORMATOR

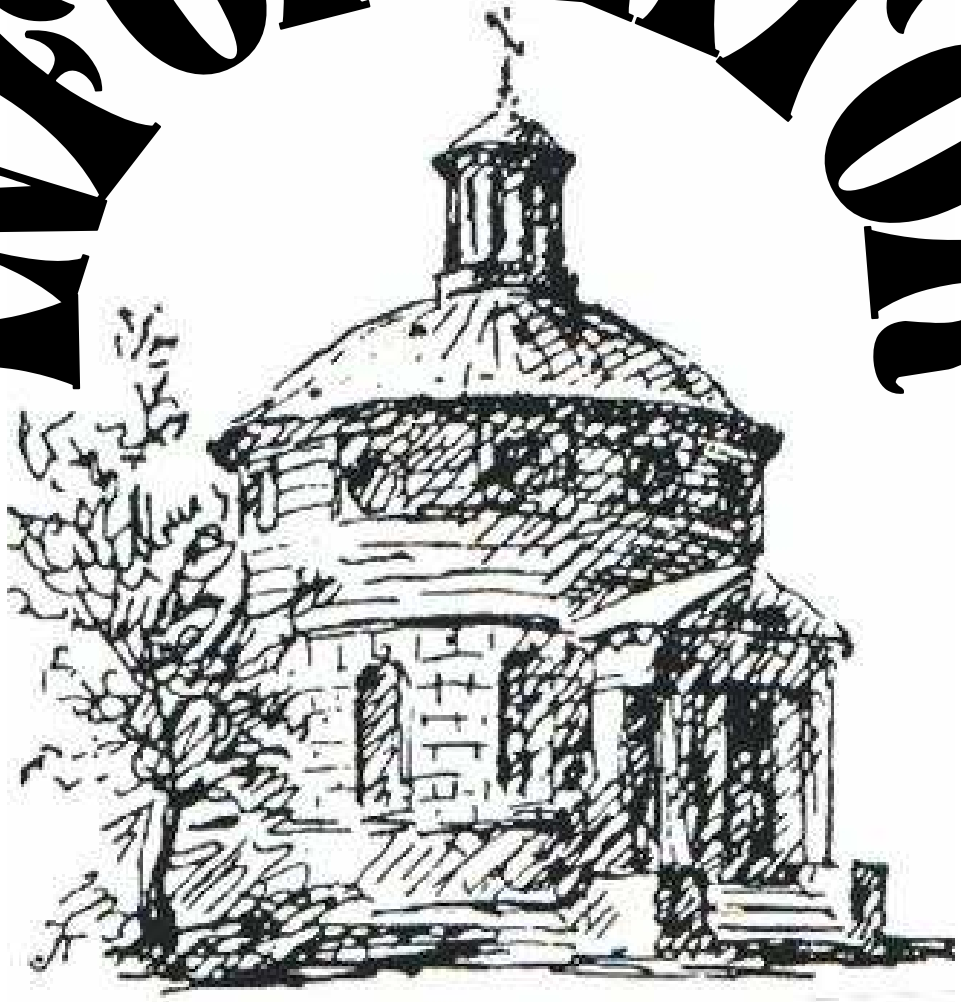

PARAFII EWANGELICKO-AUGSBURSKIEJ ŚWIĘTEJ TRÓJCY

W WARSZAWIE

BOŻE NARODZENIE 2011

Nr 6(61)2011

Drogie Siostry i Bracia w Chrystusie!

Święta Narodzenia Pańskiego to opowieść o miłości, która mimo niesprzyjających warunków związanych m.in. z komercjalizacją świąt, zachwyca i zdumiewa swoją prostotą i radykalizmem. Oto Bóg rozrywa niebo, przełamuje ludzkie sny o potędze, aby stać się jednym z nas. Nie czyni tego w obłokach chwały oraz mitycznej scenerii, ale wkracza w dramat świata pełnego niesprawiedliwości, cierpienia, ale i nadziei na wypełnienie Bożych obietnic. Betlejemski żłobek przypomina nam stale na nowo, że Bóg daje nam najcenniejszy dar – daje nam samego siebie.

Żadne ozdoby, piękne kolędy i świąteczne tradycje nie są w stanie oddać przełomu Bożonarodzeniowej Ewangelii, często przykrywanej bajkową scenografią i przedświąteczną gorączką. A mimo to Boże Narodzenie to nie bajka, a zaproszenie do przyjęcia Miłości. Więc wpuść Go, wpuść, to nie jest sen, twe serce w ogród zmieni; zasadzi w nim cudowny szczep, co rodzi zawsze życia chleb i zawsze się rumieni – głoszą słowa ewangelickiej kolędy (ŚE 90,4).

Chrystus jest wcieloną miłością dla nas. Dlatego też wolno nam wyznawać, że Bóg jest miłością (1 J 4,8-9) i miłosierdziem dla całego świata. Udręczona i niespokojna ziemia doświadczy pokoju, jeśli tylko przyjmie Miłosierdzie, którym dla nas stał się Chrystus. Otwórzmy nasze serca dla Tego, który zstąpił i przybył, gdyż nawet gdyby Chrystus po tysiąckroć się narodził – jak mówił ks. Marcin Luter – i nawet gdyby codziennie śpiewano nam pieśni o Jego narodzinach, nic nam to nie pomoże, jeśli nie narodzi się dla Ciebie i dla mnie.

W imieniu Rady Parafialnej i swoim własnym życzę Wam,
Waszym Rodzinom,
Przyjaciołom prawdziwej radości i prawdziwych świąt.
Niech nieustanna radość z Narodzin Zbawiciela towarzyszy Wam
w Nowym Roku Pańskim 2012.

Wasz Proboszcz
Ks. Piotr Gaś

LIST PASTERSKI BISKUPA KOŚCIOŁA

MIŁOŚĆ NIE POZWALA KRZYWDZIC BLIŹNIEGO

Drogie siostry i bracia w Panu Jezusie Chrystusie!

Światowa Rada Kościołów ogłosiła lata 2001-2010 dekadą przeciw przemocy. W maju 2011 r. na Jamajce odbyło się Ogólnoświatowe Zgromadzenie ŚRK, którego celem było podsumowanie tej dekady.

Może słysząc relacje mówiące o walce z przemocą, myślimy: mnie to nie dotyczy. Może ty osobiście nie doświadczasz przemocy, ani sam nikogo nie krzywdzisz, jednak ten problem nie występuje tylko w biednych i zacofanych cywilizacyjnie obszarach świata, z którymi nie mamy nic wspólnego. Bo przecież prawie codziennie docierają do nas różne zatrważające informacje. Oto tylko kilka przykładów:

Przemoc wobec dzieci i młodzieży.

Jak pokazują wyniki badań 17 procent nastolatków w Polsce w wieku 15-18 lat doświadczyło przemocy fizycznej ze strony dorosłych, 4% zostało zgwałconych, 11% padło ofiarą rozboju, 9% dziewcząt i 6% chłopców miało kontakty seksualne z osobami dorosłymi. Młodzi ludzie doświadczali pobicia, poniżenia i różnych form wykorzystywania. Stawali się ofiarami rozboju, kradzieży lub umyślnego zniszczenia ich własności. Badania policji przeprowadzone w roku 2010 odnotowały 25% wzrost łamania prawa w szkołach. O 60% zwiększyła się liczba wymuszeń rozbójniczych, pobić, kradzieży, wymuszania haraczy[1]. Przestępstwa te dokonywały dzieci nie tylko z rodzin patologicznych. Często sprawcami była młodzież z tak zwanych „dobrych domów".

[1] Dane na podstawie: Dziennik Polska z dnia 21.02.2011r. „Co trzeci polski nastolatek doświadczył przemocy" oraz Dziennik Polska z dnia 16.05.2011r. „Czy w polskiej szkole jest bezpieczne?"

Przemoc w rodzinie.

70% sprawców przemocy w rodzinie (niezależnie od jej formy) to mężczyźni[2], ale sprawcami przemocy są również kobiety (30%)[3]. Często jest ona związana z kopiowaniem wzorów zachowań rodzinnych. „Skoro w mojej rodzinie konflikty rozwiązywano biciem to i ja będę w ten sposób je rozwiązywał" – to sposób myślenia wielu sprawców, a raczej – trzeba by powiedzieć – ich bezmyślnego zachowania. W większości przypadków przemoc jest powiązana z nadużywaniem alkoholu. Jednak coraz częściej przemoc dotyczy osób o wysokim poziomie wykształcenia i uzyskiwanych zarobków. W masmediach próbuje się zwracać uwagę na ten problem. W Niemczech pojawiło się hasło: „Każdego dnia tysiące kobiet spada ze schodów. Możesz w to uwierzyć?"

Można by długo wymienić rodzaje przemocy, miejsca jej dokonywania oraz grupy, w których ona się pojawia, takie jak: przemoc w pracy, przemoc w cyberprzestrzeni, przemoc wobec osób starszych i samotnych. To, co w prowadzonych badaniach jest zatrważające, to pesymizm ofiar. Duża część osób jest przekonana, że w przypadku, kiedy doświadczą przemocy, nie otrzymają pomocy ani wsparcia z zewnątrz: „37% młodych ludzi nie ma nadziei, że ktoś pomógłby im, gdyby doświadczali przemocy w rodzinie. Blisko jedna trzecia badanych (30%) myśli, że byliby pozostawieni sami sobie w sytuacji wymuszania na nich kontaktów seksualnych przez znajomą osobę dorosłą. Blisko połowa respondentów (44%) sądzi, że nie znaleźliby pomocy, gdyby padli ofiarą cyberprzemocy ze strony swoich rówieśników."[4]

Coraz częściej z ust osób zajmujących się problematyka przemocy pada zdanie, że, **aby walka z przemocą była skuteczna, konieczna jest nie tylko zmiana przepisów prawa, ale tez zmiana mentalności społeczeństwa. Całego społeczeństwa.**

Drogie siostry i bracia w Chrystusie, my, chrześcijanie, musimy również zadać sobie pytanie: Jaka powinna być nasza postawa wobec przemocy?

Stanowimy część społeczeństwa, a wiec problem przemocy dotyczy również nas oraz – do czego nieraz trudno się nam przyznać – dotyka części naszych rodzin, sąsiadów, współpracowników. Jako chrześcijanie nie możemy stać wobec tego problemu obojętnie.

Do przeciwstawienia się złu nawołuje wielokrotnie Słowo Boże. Kluczowym fragmentem Biblii w kwestii naszej postawy wobec przemocy

---

[2] Wyniki ogólnopolskiego raportu: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn", Badania TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i polityki Społecznej. Źródło: www.mpips.gov.pl

[3] Tamże

[4] Dziennik Polska z dnia 21.02.2011 r.: „Co trzeci polski nastolatek doświadczył przemocy",

jest rozmowa Pana Jezusa z jednym z uczonych w Piśmie: „A oto pewien uczony w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę rzekł: Nauczycielu, co mam uczynić, aby dostąpić żywota wiecznego? „On rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz? A ten odpowiadając rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego, z całego serca swego i z całej duszy swojej, i z całej myśli swojej, i z całej siły swojej, a bliźniego swego, jak siebie samego. Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś, czyń to, a będziesz żył. On zaś, chcąc się usprawiedliwić, rzekł do Jezusa: A kto jest bliźnim moim? A Jezus, nawiązując do tego, rzekł: Pewien człowiek szedł z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców, którzy go obrabowali, poranili i odeszli, zostawiając go na pół umarłego. Przypadkiem szedł tą drogą jakiś kapłan i zobaczywszy go, przeszedł mimo. Podobnie i Lewita, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, przeszedł mimo. Pewien Samarytanin zaś, podróżując tędy, podjechał do niego i ujrzawszy, ulitował się nad nim. I podszedłszy opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydlę, zawiózł do gospody i opiekował się nim. A nazajutrz dobył dwa denary, dał je gospodarzowi i rzekł: Opiekuj się nim, a co wydasz ponad to, ja w drodze powrotnej oddam ci. Który z tych trzech, zdaniem twoim, był bliźnim temu, który wpadł w ręce zbójców? A on rzekł: Ten który się ulitował nad nim. Rzekł mu Jezus: Idź, i ty czyń podobnie" (Łk 10, 26-37).

Miłość nie pozwala chrześcijaninowi krzywdzić bliźniego i nie pozwala przechodzić obojętnie, gdy inni zadają cierpienie. Nie możemy za Kainem – pierwszym mordercą, słysząc pytanie: „Gdzie jest twój brat?", odpowiedzieć: „Nie wiem. Czyż jestem stróżem brata mego?" (I Mż 4,9)

Mamy miłować Boga z całego serca, z całej duszy swojej, z całej myśli swojej i z całej siły swojej. Mamy również miłować bliźniego, jak siebie samego. Rozwiniecie tematu miłości do Boga, która przejawia się w miłości do człowieka, znajdziemy w liście apostoła Jana: „Dzieci, miłujemy nie słowem ani językiem, lecz czynem i prawdą" oraz „Jeśli kto mówi: Miłuje Boga, a nienawidzi brata swego, kłamcą jest; albowiem kto nie miłuje brata swego, którego widzi, nie może miłować Boga, którego nie widzi. A to przykazanie mamy od niego aby ten, kto miłuje Boga, miłował i brata swego" (J 3.18; 4.20-21).

Kiedy więc usłyszymy kolejny raz płacz dziecka za ścianą, krzyk kobiety lub zobaczymy, jak mocniejszy znęca się nad słabszym – nie przechodźmy obojętnie, reagujmy. Jezus na pewno by tak postąpił.

Rozpoczyna się czas adwentu, który powinien być poświęcony przygotowaniu się do spotkania z Chrystusem. W czasie, w którym usłyszymy

wezwanie „Prostujcie drogi swoje", chciejmy na nowo przemyśleć swoja postawę wobec naszych bliźnich. Wierzący człowiek nie może pozostać bierny wobec niesprawiedliwości oraz krzywd wyrządzonych bliźnim, szczególnie słabym, biednym i dzieciom. Pomyślmy, jaką przyjmujemy postawę, gdy widzimy krzywdę wyrządzaną drugiemu człowiekowi? Czy przypadkiem nie przechodzimy obojętnie, myśląc: To nie moja sprawa?

Jeśli naprawdę kochamy Chrystusa, to również powinniśmy kochać ludzi Bożą miłością.

Z życzeniami Bożego Błogosławieństwa

Wasz w Chrystusie
(-) ks. Jerzy Samiec
Biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP

Warszawa, dnia 22 listopada 2011 r.

❖❖❖

Adresy stron internetowych poświęconych problematyce przemocy i jej zapobiegania:

- Pogotowie Niebieska Linia www.niebieskalinia.pl
- podstrona strony Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl/przemoc-w-rodzinie/ (zakładka dostępna ze strony MPiPS)
- Stowarzyszenie Niebieska Linia www.niebieskalinia.org
- Fundacja Dzieci Niczyje www.fdn.pl
- Polskie Stowarzyszenie Antymobingowe www.nomobbing.pl

Ponadto:
Polskie tłumaczenie dokumentu Światowej Federacji Luterańskiej „Kościoły mówią NIE przemocy wobec kobiet" http://luteranie.pl/SFL.pdf

Osoby zainteresowane bądź mające jakieś pytania mogą zwracać się telefonicznie, bezpośrednio do diakonijnego Punktu Konsultacyjnego „Poradnictwo rodzinne – Przeciw przemocy" na adres: konsultacje@diakonia.org.pl lub telefonicznie 510-068-146

PRESTIŻOWE NAGRODY DLA NASZYCH PARAFIAN

Profesorowie Andrzej Friszke oraz Juliusz Gardawski, członkowie Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie, zostali uhonorowani prestiżowymi wyróżnieniami – prof. Andrzej Friszke otrzymał nagrodę im. Kazimierza Moczarskiego, a prof. Juliuszowi Gardawskiemu przyznano Nagrodę im. Andrzeja Bączkowskiego.

Prof. Andrzej FRISZKE, który jest pracownikiem Polskiej Akademii Nauk oraz członkiem Rady Instytutu Pamięci Narodowej, otrzymał nagrodę za książkę "Anatomia buntu" poświęconą działalności opozycyjnej Jacka Kuronia, Karola Modzelewskiego i innych. Nagroda Historyczna im. Kazimierza Moczarskiego jest nagrodą za najlepszą książkę historyczną roku. W konkursie mogą startować autorskie prace, dzienniki i pamiętniki, oraz edycje źródłowe. Konkurs dotyczy książek, które ukazały się w Polsce w ubiegłym roku wydawniczym. Zakres tematyczny i czasowy: historia Polski od czasu odzyskania niepodległości w 1918 roku do współczesności. Nagrodę przyznaje Fundacja Agory i Narodowe Centrum Kultury.

***

Kapituła Nagrody im. Andrzeja Bączkowskiego na posiedzeniu 7 listopada 2011 roku przyznała nagrodę za rok 2011 **profesorowi Juliuszowi GARDAWSKIEMU** oraz partnerom społecznym w Komisji Trójstronnej. Przyznawana jest przez Kapitułę Nagrody osobom, które – podobnie jak patron Nagrody, Andrzej Bączkowski (1955-1996) – rozwiązują ważne problemy społeczne, stanowią wzór służby publicznej, działają w duchu porozumienia i współpracy – kierują

się ideą działania "ponad podziałami". Organizatorem konkursu jest Fundacja dla Polski. Patronem medialnym Nagrody jest dziennik "Rzeczpospolita".

Profesor Juliusz Gardawski jest szefem katedry Socjologii Ekonomicznej SGH od wielu lat aktywnym badaczem, popularyzatorem i orędownikiem dialogu społecznego w Polsce. W swych opracowaniach naukowych i publikacjach odwoływał się wielokrotnie do dorobku i doświadczenia Andrzeja Bączkowskiego. W swoich badaniach podejmował kwestie funkcjonowania związków zawodowych, organizacji pracodawców i funkcjonowania dialogu społecznego na wszystkich poziomach - od krajowego, poprzez branżowy i regionalny, na dialogu na poziomie zakładowym kończąc. Jest autorem kilkunastu książek poświęconych tej problematyce.

(gw/fab/db)

ŚWIĘTO REFORMACJI

Jak co roku w Święto Reformacji (31 października) odbyło się w kościele Świętej Trójcy nabożeństwo reformacyjne połączone z Sakramentem Ołtarza. Uczestniczyli w nim wierni i duchowni Kościoła ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-reformowanego, metodystycznego, adwentystycznego oraz rzymskokatolickiego. Kazanie wygłosił ks. Piotr Gaś, proboszcz Parafii Świętej Trójcy

Liturgię wstępną poprowadzili duchowni naszej parafii: ks. Piotr Gaś, ks. Karol Niedoba oraz diak. Małgorzata Gaś. Po Wyznaniu Wiary słowa

pozdrowienia i refleksji nt. znaczenia reformacji dziś wygłosił ks. Michał Jabłoński, proboszcz Parafii Ewangelicko-Reformowanej. Liturgię spowiednią poprowadził ks. superintendent Zdzisław Kamiński, proboszcz warszawskiej parafii metodystycznej, który uczestniczył również w liturgii komunijnej.

Przy wyjściu z kościoła dostępne były bezpłatne egzemplarze wznowionego wydania książki teologa ewangelicko-reformowanego Emila Brunnera „Nasza wiara", która ukazała się staraniem naszego parafianina, p. Huberta Karbowego. Tłumaczenia książki dokonał na początku lat sześćdziesiątych ks. sen. Ryszard Trenkler.

Po nabożeństwie odbyła się w *Lutheraneum* prezentacja przewodnika **„CMENTARZE EWANGELICKIE W WARSZAWIE"**. Pomysłodawcą, autorem i wydawcą przewodnika jest pan Andrzej Cereniewicz - z wykształcenia budowlaniec, z zamiłowania fotograf i pasjonat sztuki cmentarnej (*sepulkralna)*. Przy okazji zeszłorocznej Pamiątki Umarłych zwrócił się on do nas z propozycją przygotowania przewodnika po obu warszawskich cmentarzach ewangelickich, na wzór opracowanego wcześniej przez niego, przewodnika praktycznego po Cmentarzu Powązkowskim. Dzięki udostępnionym przez Parafię kontaktom, autorowi udało się dotrzeć do części rodzin pochowanych osób oraz innych varsawianistów, a tym samym wzbogacić warstwę informacyjną, ale także ilustracyjną (np. historyczne reklamy firm, zdjęcia opisywanych osób) publikacji. Kilka osób z obu parafii luterańskich i z parafii reformowanej włączyło się także w korektę merytoryczną i redakcyjną przewodnika.

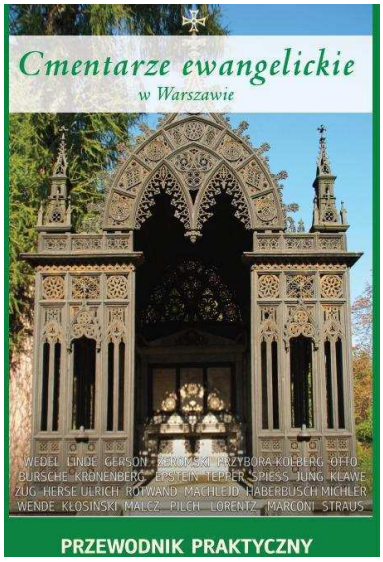

Ma on charakter "spacerownika", który po wybranych przez autora trasach (3 na cmentarzu ewangelicko-augsburskim i 1 na cmentarzu ewangelicko-reformowanym) prowadzi nas wśród najciekawszych nagrobków i najbardziej interesujących postaci czy rodzin spoczywających na tych nekropoliach. Łącznie opisanych jest ponad 250 osób i 150 grobowców.

Od czasu wydania publikacji Eugeniusza Szulca pod koniec lat 80. jest to pierwsza większa pozycja wydawnicza dotycząca naszych cmentarzy. Mamy nadzieję, że zarówno dla osób mających tu pochowanych swoich bliskich, jak i dla wszystkich innych zainteresowanych historią i sztuką *sepulkralną* będzie ona cenną i przydatną pomocą w odkrywaniu tych najpiękniejszych cmentarzy stolicy.

❐

KWESTA NA CMENTARZU

Tegoroczna kwesta przyniosła sumę ponad 43 tys. zł (w ten sposób pobito ubiegłoroczny rekord – 41 272,90 zł). Trwała cztery dni – od soboty 29 X. do wtorku 1.XI. Pogoda, początkowo łaskawa, nieco pogorszyła się pod koniec, ale i tak na cmentarz przybyło mnóstwo ludzi. Najwięcej, jak zwykle, pierwszego listopada. Specyfiką naszych cmentarzy jest to, że w zbiórkach biorą udział (w przeciwieństwie do np. Powązek) sami „użytkownicy" nekropolii – potomkowie pochowanych tu osób, członkowie wszystkich parafii ewangelickich, traktujący udział w kweście jako swój obowiązek i przywilej. Przychodzi wiele rodzin z dziećmi, dla których kwestowanie jest świetną zabawą, ale i zapoznawaniem się z historią i tradycją.

Od paru lat wspomagają nas również znani aktorzy i pisarze. W tym roku kwestowali m. in. **Jacek Dehnel, Andrzej Precigs, Krystyna Janda, Maria Seweryn, Hanna Śleszyńska.** W niedzielę stał przy bramie znany i lubiany pan **Roman Kłosowski –** popularny Maliniak**,** który pobił jeden z „rekordów puszkowych" Najwięcej zebrali pan Artur **Barciś** -1812 zł. i pani **Emilia Krakowska** – 1512 zł. Z naszych parafian nie do pobicia był prof. **Stanisław Miścicki**, kwestujacy z p. **Marią Grażyńską** (prawie 2,5 tys.) oraz rodzina **Weigle** – ponad dwa tysiące zł. Do kwestujących dołączyli młodzi ludzie z wolskiego gimnazjum Nr 47 przy ul. Grenady 16, zapoznający się z naszym cmentarzem w ramach programu edukacyjnego o wielokulturowości Woli. Była to dla nich duża atrakcja i nowe doświadczenie, a dla nas dodatkowe grosiki w puszkach.

Wieloletni przyjaciel kwest, pan **A. Blikle,** jak co roku dostarczył słynne pączki. Kwestujące panie przynosiły codziennie upieczone przez siebie ciasta. Zmarzniętych kwestarzy krzepiła smacznymi i pożywnymi zupami pani **Teresa Rejowa.**

Każdy ofiarodawca dostawał pięknie wydrukowany folderek - podziękowanie, będący jednocześnie zachętą do nabycia najnowszego przewodnika po naszym cmentarzu i cmentarzu reformowanym. Książkę opracował pan **Andrzej Cereniewicz.** Jest to „spacerownik", proponujący cztery trasy wycieczkowe wśród najciekawszych pomników. Kryterium stanowiły zarówno wartość artystyczna nagrobków, jak i znaczenie i

osiągnięcia pochowanych tam osób. Nasz cmentarz, mimo że niewielki, stanowi prawdziwą „kronikę Warszawy", leżą tu słynni przemysłowcy, ludzie sztuki, redaktorzy, lekarze, księża i wielu bardziej i mniej znanych warszawiaków. Przewodnik miał swoją promocję w kościele w czasie nabożeństwa z okazji Święta Reformacji.

Tegoroczną atrakcją dla odwiedzających była przepięknie odrestaurowana **kaplica Kazimierza Granzowa**, właściciela cegielni na Kawęczynie i wytwórcy charakterystycznej „grancówki", cegły, którą obłożonych jest wiele XIX-wiecznych kamienic (a także wspomniana kaplica). Można było zajrzeć do jej wnętrza, zwykle zamkniętego, które po renowacji odzyskało swój blask. Pan **Krzysztof Królikowski** dn. 1.XI. poprowadził dla zainteresowanych spacer „Od Granzowa do Wedla", opowiadając historie i anegdoty o obu słynnych przemysłowcach i ich rodzinach.

Pan Bursche na kwescie 2011 r.

O kweście na obu cmentarzach ewangelickich wspominała prasa warszawska („Gazeta Wyborcza" z dn. 28X i 31X/1XI b.r. oraz „Życie Warszawy" z dn. 28X i 2XI b.r.). Informację o kwestach wyemitował również 2.XI. Kurier Warszawski. Po dokładnym przeliczeniu ofiar ostateczny wynik kwesty to 42,7tys. zł. na cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim.

E. i M. Ch.

PODZIĘKOWANIE

Społeczny Komitet Opieki nad Zabytkami Cmentarza Ewangelicko – Augsburskiego w Warszawie działający przy naszej Parafii serdecznie dziękuje wszystkim członkom parafii p.w. Świętej Trójcy za udział w kweście na rzecz ratowania zabytków naszego cmentarza. Tegoroczna kwesta trwała od 29.10 do 1.11.2011 r. i przyniosła kolejną, znakomitą kwotę 42, 7 tysięcy złotych, co pozwoli na uratowanie kolejnych cennych obiektów. Raz jeszcze gorąco dziękujemy!

NABOŻEŃSTWO POLSKO-NIEMIECKIE

W 2. Niedzielę Adwentu (4 grudnia) odbyło się w kościele Świętej Trójcy nabożeństwo z udziałem naszych niemieckich współwyznawców, mieszkających w Warszawie. W liturgii czynnie uczestniczyli Niemcy, w tym Rüdiger Freiherr von Fritsch, Ambasador Niemiec w Polsce, wraz z Małżonką. Kazanie wygłosił ks. Wojciech Pracki, asystent Biskupa Kościoła, sprawujący opiekę duszpasterską nad zborem niemieckim w stolicy.

Po nabożeństwie odbyło się okolicznościowe spotkanie w Lutheraneum.

Przez wiele lat odbywały się w Parafii Świętej Trójcy nabożeństwa niemieckojęzyczne dla pracowników przedstawicielstw dyplomatycznych, handlowych i firm. Po zakończeniu wieloletniej służby przez ks. Heinza Domke z Berlina zaprzestano odprawiania nabożeństw na kilka lat. Dopiero w tym roku podjęto decyzję o wznowieniu nabożeństw, które odbywają się w Centrum Luterańskim przy ul. Miodowej.

Nabożeństwo polsko-niemieckie było kolejnym nabożeństwem międzynarodowym w naszym kościele po nabożeństwie polsko-estońskim, polsko-szwedzkim i polsko-holenderskim.

❐

EWANGELICY NA PRADZE - APEL MUZEALNIKÓW

Muzeum Warszawskiej Pragi powstaje jako oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy. Będzie placówką chroniącą pamiątki i niepowtarzalny klimat prawobrzeżnych dzielnic miasta, takich jak: Praga, Bródno, Białołęka, Tarchomin, Kamionek, Skaryszew, Targówek, Grochów, Gocław, Saska Kępa, czy Zerzeń.

Dzieje tych obszarów współtworzyli także warszawscy ewangelicy. Ich aktywność pozostawiła po sobie ślady zarówno w życiu społecznym, gospodarczym, jak i w samym krajobrazie miasta. To stosunkowo mało znana karta historii. Aby ją udokumentować, potrzebna jest Państwa pomoc i współpraca. Będziemy bardzo wdzięczni za możliwość rozmowy i udostępnienie domowych archiwów.

Otwarcie Muzeum przewidziane jest na przełom 2012 i 2013 r. Już teraz trwają prace nad przygotowaniem przyszłych ekspozycji, których istotną częścią będzie opowieść o społecznościach zamieszkujących dawniej i współcześnie prawobrzeżne rejony Warszawy.

Siedziba Muzeum

W przyszłości Muzeum będzie mieć siedzibę przy ul. Targowej 50/52, w bezpośrednim sąsiedztwie legendarnego Bazaru Różyckiego. Zabudowa zabytkowej posesji posiada bogatą historię związaną z rozwojem Pragi i Skaryszewa. Zespół trzech frontowych kamienic tworzą: dom Krzyżanowskiego (nastarszy dom murowany zachowany na Pradze, k. XVIII-pocz. XIX w.), środkowa kamienica Sokołowskiego (1873) i narożna kamienica Rothblitha (1829-1830). W niepozornej oficynie na tyłach kryje się skarb w postaci unikatowych malowideł zachowanych w dawnych salach modlitewni żydowskich.

Muzeum w budowie

Obecnie na posesji trwają prace adaptacyjne. Muzeum jest miejską inwestycją, współfinansowaną przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Projekt przewiduje remont i adaptację zabytkowej zabudowy oraz budowę nowego budynku o funkcjach administracyjno-edukacyjnych zamykającego przestrzeń podwórka. W przyszłej siedzibie znajdzie się miejsce na ciekawe wystawy, imprezy, spotkania, warsztaty, działania naukowe i projekty edukacyjne. W planach są m.in.: wystawa dziejów prawobrzeżnej Warszawy, ekspozycje żydowskich modlitewni i prawosławnych ikon, prezentacje ginących zawodów. Będzie sala historii mówionej, sala działań interaktywnych, sale edukacyjne, czytelnia, audioteka, sala projekcyjno-konferencyjna.

Muzeum dzisiaj

Dopóki nie przeprowadzimy się do nowej siedziby, czekamy na Państwa w naszym biurze tymczasowym przy ul. Ząbkowskiej 23/25 i na ekspozycjach organizowanych w udostępnionej nam sali w d. Wytwórni "Koneser" – ul. Ząbkowska 27/31 bud. 36b. Oprócz prac związanych z organizacją muzeum zrealizowaliśmy szereg projektów, a wśród nich wystawy (obecnie można oglądać: "Białołęckie nekropolie" oraz "Śliwice. Mała ojczyzna na praskim brzegu"), konferencje naukowe („Świątynie prawego brzegu", „Militarne znaczenie prawego brzegu", „Obecność-spotkanie-dialog") i wydawnictwa (zapoczątkowanie dwóch serii). Byliśmy obecni na imprezach takich jak: „Jarmark Floriański", „Praskie spotkania z kulturą", „Muzyczny spacer po Starej Pradze", czy „Noc Muzeów".

Zbieramy pamiątki i wspomnienia!

Dzieje każdej rodziny czy instytucji mogą stać się częścią zbiorów muzealnych, wzbogacić przyszłe ekspozycje. W tymczasowym biurze Muzeum przy ul. Ząbkowskiej 23/25 czekamy na Państwa pamiątki i wspomnienia. Gromadzimy je, by móc pokazać bogactwo dziedzictwa kulturowego poszczególnych rejonów (takich jak: Praga, Skaryszew, Kamionek, Grochów i Gocław, Golędzinów, Targówek, Białołęka, Tarchomin, Saska Kępa, Zerzeń i inne), ale także różnorodność tradycji i korzeni charakteryzującą dawnych i obecnych mieszkańców.

Szczególną formą zachowania dla przyszłych pokoleń pamięci o ludziach, miejscach i wydarzeniach jest nagrywanie i gromadzenie relacji - tworzymy więc archiwum historii mówionej. Nagrane w ten sposób opowieści staną się częścią ekspozycji muzealnych i cennym źródłem dla varsavianistów.

Zapraszamy!

Kontakt: Biuro tymczasowe czynne: wt., śr., pt. godz. 9-15, czw. godz. 9-18, ul. Ząbkowska 23/25, 03-376 Warszawa, tel. 22-818-10-77, e-mail: muzeum.pragi@mhw.pl, www.muzeumpragi.pl

Akcja zbierania pamiątek: każdy czwartek, godz. 9-18, ul. Ząbkowska 23/25

WYBORY DO SYNODU DIECEZJALNEGO

27 listopada odbyło się wyborcze posiedzenie Zgromadzenia Parafialnego Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy, podczas którego wybrano delegatów naszej Parafii do Synodu Diecezji Warszawskiej.

Podajemy wynik za protokołem posiedzenia wyborczego, według uzyskanej liczby głosów:

	Andrzej WEIGLE, lat 46, biolog, wiceprezes zarządu Narodowe Fundacji Ochrony Środowiska, Kurator Parafii Świetej Trójcy w Warszawie kadencji 2007-2012
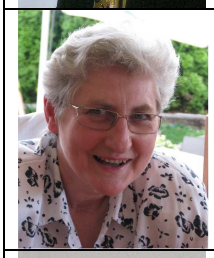	**Aldona KARSKA**, lat 60, lekarz Centrum Onkologii-Instytutu w Warszawie, członkini Rady Parafialnej bieżącej kadencji. Kurator Diecezji Warszawskiej
	Maria CHMIEL, lat 63, tłumaczka, bohemistka, członkini Rady Parafialnej Parafii Świętej Trójcy, i Synodu Diecezji Warszawskiej bieżącej kadencji
	Ewa KOBIERSKA-MACIUSZKO, lat 53, polonistka i bibliotekarz, dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego
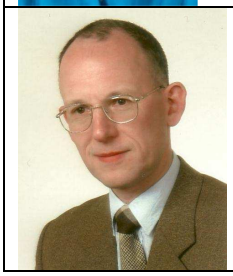	**Stanisław MIŚCICKI,** lat 58, leśnik profesor dr hab., pracownik naukowy SGGW. Skarbnik rady parafialnej parafii Świętej Trójcy i członek Synodu Diecezji Warszawskiej bieżącej kadencji

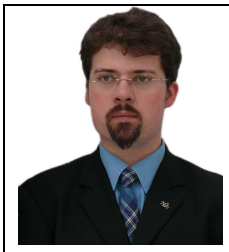	**Przemysław FLORJANOWICZ-BŁACHUT,** lat 33, prawnik, asystent – specjalista ds. prawa europejskiego w Naczelnym Sadzie Administracyjnym, rzecznik dyscyplinarny ds. swieckich Koscioła Ewangelicko-Augsburskiego; członek Rady Parafialnej Parafii Świętej Trójcy w Warszawie
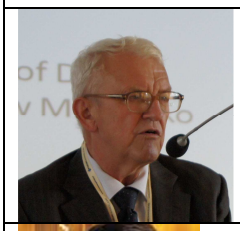	**Juliusz GARDAWSKI,** lat 63, socjolog, profesor Szkoły Głównej Handlowej, członek Komitetu parafialnego Parafii Świetej Trójcy w Warszawie bieżącej kadencji
	Jerzy DZIUBIŃSKI, dr hab., lat 51, muzyk, nauczyciel akademicki Uniwersytetu Muzycznego w Warszawie, tytularny organista Parafii Świętej Trójcy w Warszawie, członek Komitetu Parafialnego bieżącej kadencji

Zastępcami zostali:
9. Agnieszka Bednarkiewicz-Sowińska
10. Michał Hummel
11. Dariusz Bruncz

DELEGACJA PARAFII ŚWIĘTEJ TRÓJCY W UPPSALI

Przyznam, że nie byłam zachwycona, gdy Proboszcz poprosił mnie o dowodzenie naszą delegacją parafialną, wybierającą się w dniach 9 – 12 grudnia do Uppsali. Nie, żebym się lubiła wymigiwać od prac społecznych. Nie, żebym któregokolwiek z uczestników nie lubiła – wprost przeciwnie, ze wszystkimi łączą mnie tylko ciepłe uczucia. Nie, żebym nie władała jakimś językiem, którym Szwedzi na ogół też władają. Wreszcie: już raz byłam w Szwecji prywatnie, więc mogło być mi łatwiej. Przestraszyłam się jednak oficjalnego charakteru tej wizyty, spotkań, podczas których trzeba wiedzieć, co powiedzieć, kiedy i komu za co podziękować i do kogo skierować słowa zaproszenia. Jak się okazało: obawiałam się zupełnie niepotrzebnie.

Ruszyliśmy z Okęcia tanimi liniami, których nazwę z uprzejmości pominę, na lotnisko Skavsta, położone ok. 170 km na południe od Uppsali. Pominę również nasze przygody przy wejściu do samolotu, bo nie zasługują na uwagę, a zapytani chętnie opowiemy. Niezawodna **Aldona Karska** rozpoczęła dokumentowanie naszej podróży już podczas oczekiwania przy

bramce. Po szczęśliwym lądowaniu w Szwecji odebraliśmy zamówione wcześniej samochody i po dopłaceniu - z ostrożności - dodatkowych kosztów ubezpieczenia, pomknęliśmy kawalkadą dwóch aut w kierunku Uppsali. Drugie prowadził **Stanisław Miścicki**. Trafiliśmy po dwóch i pół godzinie bez pudła do hotelu, który zapewnili nam Szwedzi i nie mając wiele czasu do stracenia udaliśmy się na spotkanie z radą parafialną Parafii Katedralnej w Uppsali oraz dziekanem tej parafii – ks. Annicą Anderbrant. Annica uraczyła nas wspaniałą kolacją i mimo konieczności rozmowy czasem po niemiecku, czasem po angielsku, czasem z użyciem rąk, spędziliśmy przemiły wieczór. Wręczając torcik wedlowski opowiedzieliśmy historię Wedla, a herbatę po kolacji piliśmy przy polskich piosenkach świątecznych. Radzie parafialnej przekazaliśmy opłatki, opowiadając o polskich zwyczajach świątecznych.

Sobotnie przedpołudnie spędziliśmy w Parafii Świętego Piotra, która ma opinię najlepiej pracującej z młodzieżą. Tam zaplanowane było spotkanie z konfirmantami. Nie spodziewaliśmy się, że będzie 5 konfirmantów. Ale jednak również nie przewidzieliśmy, że w tej jednej tylko (z pięciu) uppsalskich parafii do konfirmacji w najbliższych miesiącach przystępować będzie ponad 70 nastolatków… Przyjęli nas miło, powitali z entuzjazmem zwyczaj łamania się opłatkiem, o którym im opowiedzieliśmy razem z **Dariuszem Brunczem**, a potem ruszyli do swoich zajęć w grupach. Przedstawiali historię narodzenia Jezusa, opowiadali sobie o zwyczajach świątecznych i ich symbolice oraz dyskutowali na temat sytuacji na świecie: odpowiedzialności za środowisko naturalne, globalizacji i sposobach na prowadzenie dialogu. W międzyczasie zjedli lunch, a my swe kroki ponownie skierowaliśmy na wzgórze katedralne, gdzie zjedliśmy obiad - tym razem z radą parafialną Parafii Świętego Piotra oraz z osobami, które nazajutrz podczas nabożeństwa miały być honorowane po dwudziestu pięciu latach pracy dla Kościoła Szwecji. Podczas obiadu dyskutowaliśmy także na temat porozumienia pomiędzy Parafią Świętej Trójcy w Warszawie a Parafią Katedralną w Uppsali. W tekście położyliśmy nacisk na wymianie doświadczeń w pracy z dziećmi i młodzieżą, a także komunikacji i wymianie informacji pomiędzy parafiami. Popołudnie i część wieczoru spędziliśmy w Sztokholmie, gdzie mimo demonstracji lewicowców i nazistów (dwóch odrębnych, szczelnie odgradzanych kordonem policji) oraz gali noblowskiej udało nam się zobaczyć parlament, stare miasto, kościół niemiecki i muzeum Nobla w dawnym ratuszu.

Niedziela wcale nie była dniem odpoczynku. Wystartowaliśmy o 9.00 zwiedzając z przewodnikiem przepiękną, majestatyczną katedrę, szczególną uwagę poświęcając kaplicy, w której spoczywa Katarzyna Jagiellonka oraz kaplicy Wazów. O 11.00 rozpoczęło się nabożeństwo główne, podczas którego mieliśmy zaszczyt zapalać trzecią adwentową świecę, czytać tekst Ewangelii – co przypadło w udziale diakon **Małgorzacie Gaś**, a nawet udzielać Sakramentu Ołtarza. Udział świeckich w tych czynnościach nie jest w Szwecji niczym nadzwyczajnym, ale my mieliśmy tremę. Na nasze obawy prowadząca nabożeństwo Annica Anderbrant powiedziała: „Nie ma się czym denerwować. Przecież może być tylko nieco inaczej, niż u was."
Podczas nabożeństwa podpisaliśmy razem ze Skarbnikiem Parafii tekst porozumienia. Stanowi on odzwierciedlenie porozumienia zawartego pomiędzy Diecezją Warszawską Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP oraz Diecezją Uppsalską Kościoła Szwecji. Na jego podstawie mamy nadzieję na dalsze pogłębianie kontaktów pomiędzy naszymi Parafiami, wzajemne odwiedziny, wymianę doświadczeń, wizyty młodzieży szwedzkiej w Warszawie i naszej – w Uppsali. Roboczo uzgodniliśmy, że będziemy gościć Szwedów w maju podczas Nocy Muzeów. Oni bardzo zainteresowali się tym przedsięwzięciem, a my liczymy na to, że podpowiedzą, co jeszcze możemy zrobić, aby oferta Parafii podczas Nocy Muzeów była jeszcze ciekawsza. Jest

to przecież jedyna taka noc w roku, kiedy w naszym kościele gościmy 2 tysiące osób, które nie są naszymi Parafianami!

Po nabożeństwie i lunchu w kawiarni katedralnej mieliśmy półtorej godziny, aby zwiedzić starą Uppsalę, gdzie mieści się pierwsza katedra - przepiękny, mały kościółek, pochodzący z XI wieku. Tam mieliśmy przyjemną niespodziankę oglądając dzieci przygotowujące się do koncertu z okazji święta św. Łucji. Najbardziej wzruszona widokiem małych dziewczynek, z wiankami na głowie i świecami w rączkach była chyba **Adda Hasiuk**. Zaraz po powrocie do Uppsali pobiegliśmy na koncert do katedry – właśnie z okazji Santa Lucia. Trudno oddać słowami wrażenia, bo wykonawcami były chóry katedralne – dziewczęcy, w którym naliczyliśmy 66 dziewczynek w wieku od ok. 6 do 16 lat oraz mieszany, składający się z dorosłych, na nasze uszy – wykształconych muzyków. Bohaterką wieczoru była jednak jedna z dziewczynek, symbolizująca postać świętej Łucji, z prawdziwymi, palącymi się świecami na głowie. Muszę przyznać, że widok kapiącego na niczym nieporuszoną Łucję wosku nie tylko mnie przyprawiał o zawrót głowy.

Niedzielny wieczór spędziliśmy u Martina Garlöva, który był w październiku w Polsce i postanowił ugościć nas pyszną kolacją we własnym domu.
W poniedziałek zdążyliśmy jeszcze odwiedzić biskupa diecezji uppsalskiej – ks. Ragnara Perseniusa, któremu przekazaliśmy pozdrowienia i życzenia, wraz

z zaproszeniem do Polski. Pozostało nam tylko po zapakowaniu samochodów ruszyć w drogę powrotną na Skavsta i nie spóźnić się na samolot, co nam się zresztą udało. Pożegnaliśmy Szwecję ciepło i ze wzruszeniem. Każdy z nas na pewno chętnie tam powróci. Nazwiska wszystkich uczestników wyjazdu zostały „pogrubione" w tekście.

Olga Sztejnert-Roszak

PARAFIALNA ADWENTÓWKA

Czas Adwentu to czas wielu spotkań w różnych gremiach nie tylko parafialnych. 17 grudnia w „LUTHERANEUM" odbyła się parafialna Adwentówka. Przybyło na nią kilkadziesiąt osób. Spotkanie przy stołach i skromnym poczęstunku rozpoczął proboszcz Parafii ks. Piotr Gaś. Aldona Karska przedstawiła dziesięciominutową prezentację z pobytu delegacji Parafii Świętej Trójcy w Szwecji. Ksiądz dr Włodzimierz Nast przeczytał fragment legendy szwedzkiej pisarki, laureatki nagrody Nobla z 1909 r. Selmy Lagerlöf. Krótkie rozważanie poprowadziła diakon Małgorzata Gaś. Podczas spotkania śpiewano głównie pieśni adwentowe, a na zakończenie zaśpiewano kolędę. Spotkanie zakończył ks. Piotr Gaś dziękując wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania tego tegorocznej adwentówki oraz przybyłym parafianom. Spotkanie zakończono modlitwą.

Al-Ka

VARSAWIANIŚCI W NASZYM KOŚCIELE

W dniu 19 grudnia mieliśmy okazję gościć w kościele Świętej Trójcy studentów – słuchaczy cyklu wykładów monograficznych zatytułowanych zbiorczo „Varsavianistyka". Organizowane są one od 5 lat przez dr Maraka Ostrowskiego na Uniwersytecie Warszawskim, ale adresowane są do studentów wszystkich uczelni wyższych stolicy. O ich ogromnej popularności świadczy fakt, limit 500 miejsc „rozchodzi się" w ciągu kilku godzin. Także i wykład w naszym kościele zgromadził ok. 350 słuchaczy, którzy szczelnie wypełnili wszystkie ławki i krzesła na parterze.

Spotkanie to zatytułowane zostało „W samym centrum Warszawy" i rozpoczęło się od przypomnienia przez dr Ostrowskiego założeń stworzonego przez Lindleya warszawskiego układu współrzędnych, dla którego zerowym punktem odniesienia jest krzyż na kopule naszego kościoła. W drugiej części, p. Dariusz Bruncz omówił krótko historię protestantyzmu w Warszawie, w tym luterańskiego zboru stołecznego. W trzeciej, zasadniczej część wykładu p. Tadeusz Świątek przedstawił ewangelickie rodziny warszawskie, które przez lata wywierały największy wpływ na życie gospodarcze, społeczno-kulturalne i polityczne miasta.

Fot. Michał Chiliński

Swoistego rodzaju „prezentem świątecznym" od Parafii dla studentów był kończący spotkanie krótki koncert organowy w wykonaniu dr Jerzego Dziubińskiego.

Organizatorzy wykładu już zapowiedzieli chęć kontynuowania i rozwijania tej współpracy w przyszłości.

Andrzej Weigle

SPOTKANIA KOŁA PAŃ W 2011 R. (cz.2)

Pierwsze po przerwie wakacyjnej spotkanie Koła Pań miało miejsce dn. **15 września.** Obchodzono **99 (!) urodziny** pani **Ireny Łukomskiej**.

Wspólne Koło Pań w dn. 29 września odbyło się w parafii Reformowanej. Prelegentką była pani pastorowa **Ewa Wunsz**, która mówiła o wolontariacie, w związku z ogłoszeniem roku 2011 Europejskim Rokiem Wolontariatu (dn. 5

grudnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Wolontariusza). Był obecny bp Zbigniew **Tranda.**

20 października pani **Lidia Michalak** prezentowała swoje wiersze – liryki, poświęcone jesieni – zarówno tej za oknami, jak i jesieni życia. Temat traktowany był z zamyśleniem, refleksją, ale też i z humorem. Ozdobą spotkania był zaproszony przez prelegentkę duet solistów scen warszawskich. Pan Andrzej **Czajkowski** i pani Zofia **Gawlik** śpiewali pieśni o tematyce patriotycznej i powstańczej, a także popularne pieśni i arie operetkowe. Akompaniowała Ania **Gaś.** Występ spotkał się z gorącym aplauzem zebranych.

17 listopada pani **Halina Mage** czytała swoje notatki z robót w Niemczech. Jako kilkunastoletnia dziewczynka pracowała u bauera wraz z innymi Polakami. Prowadziła rodzaj pamiętnika – krótkie uwagi, zapiski i spostrzeżenia, notowane na przypadkowych kartkach (często na odwrocie papierowych opakowań). Zapiski te ukazują codzienność bytowania przymusowych robotników. Nie obliczone na publikację mają walor świeżości i autentyczności. Stanowią drobne, ale prawdziwe świadectwo historii.

Kolejne **wspólne Koło Pań** tradycyjnie w adwencie odbyło się u Metodystów. Były panie z 4 warszawskich parafii ewangelickich, a także przedstawicielki kościoła rzymskokatolickiego i mariawickiego. Pastor **Zbigniew Kamiński** rozpoczął rozważaniem na temat słów z ewangelii św. Łukasza (2,8-20). Po smacznym poczęstunku bp. **Edward Puślecki** zaprezentował przeźrocza ze swego pobytu (wraz z przedstawicielami Kościołów Metodystycznych ze Szwajcarii i Niemiec) w Korei Południowej. Prelekcja była bardzo ciekawa - ukazywała niezwykle zaangażowaną i prężną społeczność metodystyczną w tym kraju. Zdumienie i podziw budziła zarówno liczba wiernych, idąca w miliony (przy ok. 50 mln. ludności), jak i wielkość parafii, często wielotysięcznych, rozmach budowli sakralnych i zaangażowanie ludności (nie tylko metodystów) w życie religijne. Chrześcijaństwo, będące w Korei najmłodszą, zaledwie ponadstuletnią formacją religijną, rozwija się bardzo dynamicznie, jednocząc ludzi zarówno wokół spraw stricte duchowych, jak i społecznych (szpitale, domy opieki, praca z młodzieżą) bądź kulturalnych (uniwersytety, nauka czy muzyka - szczególnie rozpowszechnione chóry). Inne przeźrocza ukazywały widoki Seulu i innych miast, przybliżając nam życie w tym odległym i fascynującym kraju.

Spotkanie zakończyła wspólna modlitwa pod przewodnictwem p. diakon Małgorzaty **Gaś.**

15 grudnia do Pań przybył **Mikołaj,** przynosząc drobne podarki**.** W pogodnej i świątecznej atmosferze przeżywano Adwent i zbliżające się Boże Narodzenie. Zbierano podpisy pod życzeniami do zaprzyjaźnionych Kół Pań w Czechach, Niemczech i Kaliningradzie. Spotkanie rozpoczął modlitwą ks. Włodzimierz **Nast,** rozważanie adwentowe wygłosił ks. Piotr **Gaś**, zaś zakończyła spotkanie diakon Małgorzata **Gaś.**

M. i E. Ch.

ODSŁONIĘCIE TABLICY UPAMIĘTNIAJĄCEJ I DZIEKANA WYDZIAŁU PRAWA UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO PROF. JANA WINCENTEGO BANDTKIE-STĘŻYŃSKIEGO NA CMENTARZU EWANGELICKIM.

Po raz kolejny w piątek 16 grudnia 2011 r. odbyła się na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Warszawie uroczystość związana z osobą pierwszego dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – prof. Jana Wincentego Bandtkie-Stężyńskiego (14 VII 1783 - 7 II 1846) – pochodzącego z Lublina, syna ewangelickiego kupca Jana Samuela i Anny Marii z Nocków.

Tym razem Kolegium Dziekańskie: Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UW prof. Krzysztof Rączka, prodziekani: doc. dr Elżbieta Łojko, doc. dr. Elżbieta Mikos-Skuza, prof. Tomasz Giaro, przedstawiciele pracowników naukowych oraz studentów Wydziału zebrali się na Cmentarzu przy ul. Młynarskiej na warszawskiej Woli, by dokonać odsłonięcia pamiątkowej tablicy. Parafię reprezentowali: Proboszcz Parafii Św. Trójcy ks. radca Piotr Gaś, członkowie Rady Parafialnej: Maria Chmiel i Przemysław Florjanowicz-Błachut oraz Proboszcz-Senior ks. dr Włodzimierz Nast.

Odsłonięcie poprzedziło spotkanie okolicznościowo-modlitewne w kaplicy Halpertów, które poprowadził Proboszcz Parafii ks. Gaś. Z okolicznościowym przemówieniem, przedstawiającym sylwetkę prof. Bandtkie i jego znaczenie dla budowy tożsamości dzisiejszego Wydziału, wystąpił Dziekan prof. Rączka. Fragmenty wspomnienia postaci Jana Wincentego Bandtkie-Stężyńskiego, opublikowanego w warszawskim „Tygodniku Ilustrowanym" (nr 243) z 21 maja 1864 r. odczytał Przemysław Florjanowicz-Błachut.

Rozważanie oparte na prologu Ewangelii św. Jana wygłosił ks. radca Piotr Gaś.

Pierwsza część zakończyła się Modlitwą Pańską. Oprawę muzyczną zapewniła organistka tytularna Kościoła Wniebowstąpienia Pańskiego Emilia Dziubińska.

Po przejściu z kaplicy na kwaterę grobową Rodziny Bandtkie, dziekan WPiA UW prof. Rączka oraz ks. radca Gaś dokonali odsłonięcia pamiątkowej tablicy.

Dziekan złożył również w imieniu władz Wydziału i całej jego społeczności akademickiej wieniec na grobie I Dziekana.

Tablica została ufundowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Autorem projektu jest architekt Krystyna Kokozow, a jej wykonawcą w piaskowcu – Wojciech Trykacz. Jej odsłonięcie w miejscu ostatniego spoczynku prochów prof. Bandtkie-Stężyńskiego dopełniło jubileusz 200-lecia warszawskiej Szkoły Prawa oraz nadanie Bibliotece WPiA UW Jego imienia (2008).

Opr. PFB

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Parafia Ewangelicko-Augsburska Św. Trójcy:

✉ul. Kredytowa 4, 00-062 Warszawa,
☎(22) 556-46-60, fax: (22) 827-86-37
Adres internetowy: **www.trojca.waw.pl**
e-mail: **warszawa-trojca@luteranie.pl**
e-mail do Rady Parafialnej: **rada-warszawa-trojca@luteranie.pl**
konto bankowe: Nr 48 1020 1156 0000 7802 0056 1654
kancelaria parafialna czynna od wtorku do piątku w godz. 9^{00}-18^{00}
w niedziele: po nabożeństwie
(w poniedziałki i soboty kancelaria jest nieczynna,)
Kościół Świętej Trójcy, pl. Małachowskiego 1: nabożeństwa w każdą niedzielę o godz. 10^{30} i 19^{00}

Cmentarz Ewangelicko-Augsburski:

✉ul. Młynarska 54/58, 01-171 Warszawa, ☎(22)632-1014
Kancelaria cmentarna czynna z wyjątkiem sobót i niedziel:
w godz. 10^{00}-15^{00}

LUX MED TABITA
Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy

✉ul. Długa 43, 05-510 Konstancin-Jeziorna,
faks: 22-737-64-56,
sekretariat (czynny g. 8^{00}-15^{00}) ☎ 22-737-64-00
recepcja (czynna całą dobę): ☎ 22-737-64-04
Konto bankowe: Nr 73 1020 1169 0000 8102 0076 3466
e-mail: tabita@poczta.onet.pl
Kaplica „Tabita", Konstancin-Jeziorna, ul. Długa 43: nabożeństwa w każda niedzielę o godz. 11^{00}

Kościół Warszawa-Włochy:

✉ul. Cietrzewia 22, 02-492 Warszawa, ☎(22)863-77-86
Nabożeństwa w każdą niedzielę o godz. 10^{00}

❖❖❖

Parafia Ewangelicko-Augsburska Wniebowstąpienia Pańskiego

✉ul. Puławska 2A; 02-566 Warszawa; ☎ (22)849-77-05
fax: (22)848-10-58
Adres internetowy: www.luteranie.pl/warszawa-pulawska
e-mail: pulawska@luteranie.pl
Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego, ul. Puławska 2 : nabożeństwa w kazda niedzielę o godz. 10^{00}

Zespół redakcyjny: Aldona Karska, ks. Piotr Gaś,
Rysunek kościoła na okładce: Joanna Tiunin

Do użytku wewnętrznego